

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőket és a velünk
 összekötöttségben levő hird. irodák
 árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: Dr. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA

Kísérletek a reaktíválásra.

(K) Most már világos, hogy miért nem vezettek eredményre a függetlenségi párt vezetőinek a válság megoldása ügyében tett eddigi lépései, miért nincs semmi hatása a függetlenségi párt állástoglalásának. Azért, mert még mindig kísérleteznek a hatvanhetes alap reaktíválásával. Azért, mert a hatvanhetes pártok vezetőiben nincs annyi önérték, hogy kisebbségük tudatában félrevonulnának s helyet engednének a többségnek. Az, amit a hatvanhetes sajtó elkövet a függetlenségi párt ellen, mindenkit meggyőzhetett arról, hogy nem barátja a békés kibontakozásnak.

A pártok nyíltan körvonalazták álláspontjukat. Ebből levonható a konzekvencia, amely abban csúcsosodik ki, hogy a függetlenségi párt megelégette a hatvanhetesek szövetségét, azokat többé támogatni nem fogja. Most már megejtették a koalíciós idők eredményéről való végleges leszámolást és bizony az egész ország szemelátára konstatálni kell, hogy a leszámolás a kormányra egy cseppet sem kedvező, mert nem egy mulasztása miatt a függetlenségi pártot tették felelőssé. Ezt pedig a párt többé nem vállalhatja.

Am csak hadd kísérletezzenek még egy darabig a hatvanhetesekkel, céljukat úgy sem fogják elérni. Mert a dolog vége az lesz, hogy mennél később jön létre a béke, annál drágább lesz. Mi nem kockáztatunk semmit, mi várhatunk.

Mert hát mi is történhetnék a próbálkozások folyamán. Megtörténhet, hogy a király hatvanhetes kormányt nevez ki. De ekkor a függetlenségi párt ismét az ellenzékre kerül. És mivel előállana ez a furcsa és alkotmányos államban lehetetlen állapot, hogy az ellenzék többségben lenne a kormány kénytelen lenne, a házat felosztani és új választásokat rendelni, mivel a legelső kérdéseket megkapná a bizalmatlansági szavazatot. Csakhogy ma már annyira tájékozva van az ország a hatvanhetesek perfid viselkedéséről, hogy az új választás az ő teljes megsemmisülésükkel végződne.

Már most arról beszélni sem lehet, hogy többség nélkül kormányozni merészezne valaki. Bármennyi keserű tapasztalatot szereztünk a darabont korszakban, annyira romlottunk még sem tartjuk a magyar politikuskokat, hogy ilyesmire vállalkoznának. De még ha vállalkoznának is, sohaig ugysem huzhatnák.

Fordult a világ kereke. A dolgok természetes folyását még a királyi deklarációk sem képesek megakadályozni. Érezzük és el is tudjuk képzelni azt a kétségbeesett vergődést, amellyel a hatvanhetesek még egy ideig a felszínen akarják magukat tartani, azt is tudjuk, hogy érdekükben a Lajtán túl mindent elkövetnek, de bizony látjuk, hogy közeleg az idő, amikor végleg eltűnnek a látható határról s a jövőben legfeljebb a sötétben szöhetnek Kristóffival együtt nemzetrontó terveiket.

Alkotmányos államban élünk. Alkotmányos államot pedig többség nélkül kormányozni nem lehet. A többség ez idő szerint a függetlenségi párt. A hatvanhetesek restaurációja merő illúzió, amelyben ők maguk sem bíznak. Épezéért, ha hazafiaknak tartják magukat, ne álljanak ellen a nemzeti aspirációknak, hanem vonuljanak félre, hogy a függetlenségi párt megcsinálhassa a békés kibontakozást, mert bármennyire biztosítják odaát s bármily dühös támadást intéz is a sajtójuk a függetlenségi párt ellen, be kell ismerük, hogy az ő programjuk lejárta magát, mint az elévült váltó, amelyre nem ad többé senki semmit.

Erőt ad a további küzdelemhez az országos függetlenségi párt intéző bizottságának három napi higgadt, komoly tanácskozás után történt egyhangú megállapodása, mely szerint a párt törvényes és igazságos álláspontjától el nem tér; a nemzeti banknak 1911-ben és az önálló vámterületnek 1917-ben leendő felállítását elengedhetlen követelménynek tekinti.

Az intéző bizottság lelkesedéssel fogadta vezérének előterjesztéseit a függetlenségi párt összehívására és a nemzethez intézendő manifesztum kibocsátására nézve.

A párt egysége, tömör egybeolvadása reményt nyújt az alkotmányos kibontakozásra!

A játszóter jelentősége.

Karafiáth Márius dr.

Mosso Angelo torinoi egyetemi tanár *La educazione fizice dall' adolescenza* — az ifjúság testi nevelése — című könyve került nem rég a kezembe.

Helyi lapjaink szinte nem rég tárgyalták főgymnasiumi ifjúságunk játszótere kérdésének azt a megoldását, melyet az városi hatóságunk atyai jóindulatából nyert.

Azt hiszem, alkalomszerű tehát, hogy e könyv futólagos ismertetése kapcsán iskolánk játszótere kérdéséhez — illetéktelenül bár — néhány szóval hozzá szóljak.

Sajnos, Mosso remek művét ez idő szerint még nem olvashatjuk magyar nyelven, külföldben a legbugzábbban ajánlanám azt nem csak tanterfűiüknek, hanem minden

szülőnek és gyermek-barátnak, főleg az iskolajelentő városok polgármestereinek.

A könyvnek XI. fejezete van. Az I. fejezet történelmi tartalmú; a II. a modern angol neveléssel, a III. az egyetemeken divó testi neveléssel foglalkozik; a IV. tárgya Anglia és a kontinens kollégiumait és hogy miként használják fel azokban az időt; az V. a testgyakorlás fejlődéséről értekezik. A VI. fejezet a német tornaszat bírálata. A többi öt az atletikai tornára, a katonai neveléssel és az iskolai zászlóaljakra, a céllovászatra, a hávi bőrdöndre s a menetéltre terjeszkedik ki.

Legérdekesebb és legtanulmányosabb — legalább nekünk magyaroknak, különlegesen pedig lévaiaknak — az első öt fejezet.

Sóvár, majdnem irigy szemmel követi az olvasó azokat a sorokat, melyekben a tudós tanár az angol nevelési rendszert ismerteti.

Mennyi mély belátás, igaz humanizmus, providenciális államférfiúi bölcsesség, hazafias áldozatkészség, melynek egy-egy tanúbizonysága ott minden egyes egyetem, kollégium és egyéb iskola! Pedig annak az iránynak az alapját, melyben ez ifjúságot ott nevelik és oktatták, nem a modern irányeszmék vetettek meg, az évszázados. Ezen iránynak köszönhetette és köszöni ma is Nagybritannia, az a kis sziget-ország, az ő világhatalmát.

Az angol iskola azon alapelvűből indul ki, hogy *ép lélek csak ép testben lakozhat*. Ez elv alapján oly lényegesnek tudják a testi nevelést, hogy az ott a szellemi neveléssel egyenjogú.

Az angolok már régen, hogy banális kifejezéssel éljek, majdnem ösztönzerűleg sütötték ki, hogy a testi nevelésben a testgyakorló játék jelentősége jóval nagyobb, mint a szertornaszás s az atletikai gyakorlatoké. Tudták már száz évnek előtte is, hogy a játék a fejlődő szervezet erőbítésére, edzésére a jellem helyes fejlesztésére s az ifjú erkölcsöire mily üdvös hatással van.

Az Angliában szerzett tapasztalatokból vonták le ember-barát tudós fiziológusok azokat az életteni elveket, amelyek szerint most más nemzeteknél a testgyakorlás, de különösen a játék üdvös fejlesztésén munkálkodnak.

Mosso néhány angol kollégium leírását adja s majdnem mindegyik ugyanazt a kedves, megkapó képet tárja elénk.

Zöld rétek és imbolgóg gabna-földek között, kimagasló százados hársak- és szilfaktól árnyékoltt, nagy kiterjedésű kerthez vezet útunk. A lombzat résein át izléses palota, az iskola körvonalai, tűnnek elő. Odébb repkényei borostyánnal befuttatott épület, a könyvtár, látszik, amott futóruzásával ékeskedő ház — az igazgató lakóháza. Tekerényes utak mentén, elsőtörtan tiztizenet kisebb, csinos épület, melynek mindegyikében tíz, legfeljebb husz tanuló és egy-egy tanár lakik. S e kis város épületei között, bokroktól és terebélyes fáktól szegélyezett nagy kiterjedésű, üde rétek zödelnek, melyek az ifjúság játszóterei. Meg másutt egy terjedelmes pajtaszerű alkotmányra akad a parkban bolyongó, melynek fedele alatt a tanulók esős időben is játszhatnak.

Igaz, hogy a hiras etoni, harrowi, winchesteri és több kollégiumot, melyek mind ilyenek, ugyszóván kisérelőleg magas

állású és nagy töképenzü emberek fia láto-gathatják csak, de az az elv, mely ezen minta kollégiumokban érvényre jutott, a kevésbé módos családok gyermekei számára való iskolákban is, már jó ideje uralkodó elvvá vált Angliában.

Ha ezen iskolák nem is nyújthatnak növendékeiknek mindenben olyan vagy csak hasonló előnyöket mint a fent nevezettek, azért — a mi a testi nevelést illeti — erre nem kevesebb súlyt fektetnek mint azok.

Ahol nem lehet minden iskolának külön-külön játszótér a városon kívül, por- és füstmentes helyen, ott valamennyi számára közös játszótérről gondoskodnak a városi *municipiumok*.

Angliában minden tényező, legyen az társadalmi vagy hatósági, belátja és ismeri a testi nevelés nagy jelentőségét, *nem úgy mint minálunk*, és ezért kötelességének, *nem csak emberi de hazafi kötelességének* tudja, tőle telhetőleg oda hatni, hogy a gyermek testi nevelése el ne hanyagoltassék.

Jellemző az angol nevelési rendszerre, hogy nagy fontosságot tulajdonít csak olyan dolgoknak, melyet minálunk figyelembe nem vesznek vagy csak nagyon mellékesnek tartanak, viszont sok olyat semmibe sem vesz, *mi nálunk a nevelés főcéljának látszik lenni.*

Ennek okaira e lap szűk keretein belül nem lehet kiterjeszkedni, csak azt az egyet emelem ki itt, hogy addig, míg nálunk a lateinerségben fuilad meg a nevelési rendszer, Nagybritaniában az a világ uralmat biztosító praktikus embereket szolgáltat a hazának. Hogy az így van, ezt megtanulhatjuk Mosso könyvéből is.

Mosso könyve meggyőző mintet arról, hogy a testedző játéknak szociális jelentősége is van a gyermek jelleme fejlődésében. A játék arra tanítja a gyermeket, hogy közte és társai között rem szabad kümböcségek lennie. A szegény és mert el nem puhult erősebb tanuló mestere, parancsnoka lesz a gazdag szülejt, petyhüdt urfinak, és ennek esetleg gögje épugy elpárolog belőle, mint a nagy tudós de képződő első eminensé, midőn az addig lenézett társ sorul, hogy egy jó fogásra rá tanítsa. Minden játéknak vannak szabályai, melyeket mindenkinek be kell tartania. A játék fegyelme fejleszt az ifju elmékben a szociális érzések legnemesebbjét, az egyenlőség érzetét.

Mosso könyvéből azt is megtudjuk, hogy például Franciaországban a *testi nevelésnek határozott nemzetfenntartó jelentőséget tulajdonítanak!* A múlt század 90 es éveit elején lazás tevékenységgel fogtak hozzá ott a testgyakorlás tudományos alapon való tovább fejlesztéséhez, mert ebben is felismerték a háborúhoz edzés egyik tényezőjét.

Nagyon érdekes a vincennesi katonai tornaintézet leírása is, mely évente közel 50 tisztelet és 900 katonát képez ki a hadseregnek megannyi jeles tornatanárrá, illetve mesterré.

Itt is, mint jelenleg minden művelt európai államban, már letértek azon utról, mely csak a karok és a törzs izmainak kizárólagos fejlesztéséhez vezetett, és nagy súlyt fektetnek most már az alsó végtagok célirányos gyakoroltatására. Ezen célt azonban nem a szertornázással, hanem a szabadban való testgyakorlás s a játékkal érhetni el.

Folyt. köv.

Különfélék.

— **Urnay.** Az *Ottáriszentség* ünnepét csütörtöknön ünnepelte az anyaszentegyház. E mélyeséges titkot virággal hintett utakon kísérték a hívek az élő galyakból készített 4 sátorba, ahol áldását fogadták. A katonaság üdvölvésekkel hódolt a világ Megváltójának. A kedves ünnep hatalmas lendülettel emelte a vallásos lélek áhitatát.

— **A koronázás évfordulója** Junius 8-án volt. Elmúlt. Az iakós gyermekek is csak abból tudták a nap történelmi jelentőségét, mert kérdezték, hogy miért van aznap szünnet. Nem ünnepelt a katonaság, nem a polgárság. A történelem pedig nagy, a magyar király életében a legfon-

tosabb nappá emelte a koronázás napját. A magyar szent korona adja a magyar királynak jogait és az rójja rá a kötelességeit. Azért oly nehéz azt viselni, mert egy nemzet teszi a király fejére és egymagának kell hordoznia. Adjon az Ég a mi agg uralkodónknak előlágés erőt, hogy bölcsen megfelelhessen a szent korona jogainak is, kötelességeinek is.

— **Az országos nagygyűlés** ma egy hete Bpsten impozáns részvét mellett folyt le, fényes bizonyítéka annak, hogy az önálló bank felállításához a nemzet nagy többsége ragaszkodik. Mint előző számunkban jeleztük Barsvármegye részéről a két függetlenségi kerületnek képviselőjének vezetése mellett a Lévai választókerület küldöttsége szép számban jelent meg. — Az országos gyűlés szónokai mellett néhány vidék részéről is történt hozzájárulási nyilatkozat; küldöttségünk nevében *Holló Sándor*, a függetlenségi párt egyik diszelnöke, lapunk szerkesztője, a következő pár szóban fejezte ki csatlakozását:

„Barsvármegye közönsége minden időben híven teljesítette kötelességét!

E vármegye követe *Balogh János* *tette magdévát első ízben nagy Visszélőnyinek elvtelő szobátát.* Ezen nagy férfi hazaszeretete, meghatárlást nem tűrő bátorsága duzzasztja erőnket alkotmányunk védelmi harcaiban.

Követjük e zászlót híven, melyet elődeink, a lévai *nemzetőrök* lobogtattak! Barsvármegye közönsége *megállta az utolsó nemzeti küzdelemben is a helyét, első volt most is a törvényhatóságok között, melyek az önálló bank felállítását iránt feliratot intéztek a parlamenthez.* Eljöttünk ez alkalommal mint Barsvármegye hű fia, hogy *Barsvármegye* lévai választókerülete függetlenségi pártjának és Léva város a *magyarság* védbástyája független érzelmű közönségének nevében itt az ország színe előtt kinyilatkoztassuk, hogy hazánk önállósága, függetlensége biztosításának a nemzet erejének gyarapítása szempontjából az *önálló bank* felállítását elengedhetlen követelménynek tartjuk a *annak mindenek előtt* levő felállításához ragaszkodunk. És az önálló bank létesítésében kifejtett küzdelemben *vezérünk*, *Kossuth Ferencet*, követjük szívvel végső dobbanásig.

— **Antal Gábor püspök jubileuma**

Antal Gábor, a dunántúli ref. egyházkerület püspöke, a hó 8-án ünnepelt Komáromban lelkészkedésének negyven éves évfordulóját, melyen részt vettek a protestáns egyetemes egyházak, egyházkerületek, egyházmegyék, egyházak és más nagyszámu testület küldöttségei. A barsi ref. egyházmegye küldöttségét *Patay Károly* esperes vezette. Még az ünnepésg előtt való nap délutánján jött meg *Darányi Ignác* miniszter, mint a dunamelléki református egyházkerület főgondnoka és gróf *Tisza István*, a dunántúli református egyházkerület főgondnoka, az ünnepelt főpásztor egyházkerületi elnöktársa, *Zsilinszky Mihály* v. b. t. evangélikus egyházkerületi felügyelő, *Baksay Sándor*, gróf *Degenfeld József* egyházkerületi főgondnok, *Eröss Lajos* református püspök, *Gyurátz* evangélikus püspök, *Páky Gyula* gondnok, *Szilassy Aladár* közigazgatási bírósági másodelőnök, gondnok, *Nagy Károly* mint *Kenessey Béla* püspök képviselője, dr. *Baksa Lajos* egyetemes konventi előadó és a protestáns egyházak számos más előke-lősége. Este a komáromi négyelet estélyt rendezett a dalárda kerthelyiségében a jubiláns püspök tiszteletére. Az ünnepségen *Katz Lajos* helyettes polgármester presbiter köszöntötte *Antal Gábor*. A jubileumi ünnepség a dunántúli egyházkerület rendkívüli közgyűlése keretében reggel feltiz órákor kezdődött a református kollégiumi épület nagytermében, majd pedig a Jókai Mór-utcában, a templomban folytatódott. A kollégiumi épületben tartott diszközgyűlést terem zsufolási megtelt a kerületi gyűlés és a képviselötek tagjaival, kiknek legnagyobb része disszmagyar ruhában, illetve papi palástban jelent meg. *Czike Lajos* rangidősebb esperes, főiskolai gondnok, a jubileummal vonatkozásban mondott szép imája után

gróf *Tisza István* főgondnok nagy beszédben üdvözölte a jubiláló püspököt, akit küldöttség kísért a templomba. A beszéd után *Tisza* átadta a jubilánsnak az egyházkerület díszes emlékalbumát, és az erre az alkalomra készített plakettet. Déliben nagy lakoma volt, délután pedig a református ifjusági egyesület díszes zászlaját avatták fel a kollégium udvarán. A zászlóanyai tisztet *Antal Gáborné* töltötte be. Este a Vigadóban művészeset volt, amelyen *Török Irma*, *Antal Géza* teológiai tanár és *Raskó Géza* működöttek közre. Utána bankett következett, melyen a jubiláns püspököt gróf *Tisza István* éltette. *Antal* püspököt a jubileum alkalmából a király a *Ferencz József-rend* nagykeresztjével tüntette ki.

— **Vizsgálatok a főgimnáziumban.**

Junius 15-én hittani vizsgálatok I.-VIII. osztályokban. 16. 18. 21.-én vizsgálat az I. A. I. B. II. III., 17. 19. 22.-én vizsgálat a IV. V. VI. VII. osztályokban. Junius 22. irásbeli, 23.-án szóbeli magánvizsgálat I.-VII. osztályokban. — 24.-én kiegészítő érettségi irásbeli. 25. 26.-án szóbeli érettségi vizsgálat. 29.-én 9 órákor „Te Deum”, utána az igazgató kiosztja a jutalmakat, az osztályfőnökök a bizonyítványokat és értesítöket.

— **Tornaverseny.** Az állami tanítóképző-in ezet ifjuságának f. hó 10-én d. u. 5 órákor a katonai lövőtér mellett volt a tornaverseny, az itt időző *Zech* honvédtábornok, több katonatiszt, a versenybírószék és szép számu közönség jelenlétében. Az idő borús volt ugyan, de azért a szép ünnepelet az eső nem zavarta meg. A nézők figyelmét mindvégig lekötötte a tornász ifjuság mérközése. Úgy a szabadgyakorlatok, mint a többi testedző gimnasztika rendkívüli élvezetet szerezett a közönségnek. A versenybírószék lelkiismeretes és pártatlan ítélete sok mérközőnek juttatott babért és koronákat. A minden tekintetben sikerült tornaverseny annak mesterét, *Pazár Zoltán* tanárt dicséri, kinek szakszerű, buzgó és fáradhatlan oktatása által éretett el ily fényes eredmény. Örömmel tapasztaltuk azt is, hogy az intézet szeretetreméltó igazgatóját, *Köveskúti Jenőt*, aki valóságos atyai szeretettel viseltetik a növendékek iránt, mennyire bálványozza az ifjuság. Nem érdeklentek a verseny lefolyását és nyertesit áttekinteni. I. Felvonulás. II. Szabadgyakorlatok. III. Katonai rendgyakorlatok. IV. Magasugrás I. II. évek. Frúchvald I. é. 150 cm., Ördög H. é. 145 cm. tiszán, Bözner II. é. 145 érintve. V. Szerygyakorlatok. Hódina II. é. 23 pont, Frúchvald I. é. 21 pont, Csele I. é. 19 p., Vaczi I. é. 18 p., Farkas II. é. 16 p. VI. Távolugrás I. II. évek számára: Farkas II. é. 485 cm., Frúchvald I. é. 482 cm., Lucsédi II. é. 480 cm. VII. Staféta-verseny: az 5. számu csapat: Kovács IV. é., Vágó III. é., Farkas II. é., Ruzsonyi I. é.; az első számu csapat: Próxay IV. é., Kucsera III. é., Lucsédi II. é., Dóka I. é. VIII. Távolugrás III. IV. évek számára: Faragó IV. é. 427 cm., Madarász IV. é. 423 cm., Alpári III. é. 420 cm. IX. Sülydobás. Jobb-és balkezessel: Hruz III. é. 15 m., Tuskó III. é. 14 m. 80 cm., Alpári III. é. 14 m. 30 cm. X. Tréfás verseny I. II. évek számára: Farkas II. é., Frúchvald I. é. Ördög I. é. Szégyendij utolsó Veszely II. é. XI. Foot-Ball mérkőzés. Az intézet A és B csapata között. Eredmény 0 : 0.

— **Tapintatlan előadó.** Az általános tanítóegyesület újbányai gyűlésén, junius hó 3-ikán *Molnár István*, a Magyar Gazdaszövetség kiküldötte, gazdasági előadást tartott, amelynek keretében bántóan izléstelenül pertraktálta a vallásfelekezetek lelkeszeinek a működését. *Tomcsányi János*, kir. tanfelügyelő, már ott kifejezést adott annak, hogy a vallásos érzelmeke sértegetése nem a pedagógusok gyűlésére való. A f. hó 8-án megtartott közigazgatási bizottsági ülése pedig *Báthy László*, lévai prépost-plebánus, emelt szót a tapintatlan előadó izléstelenségei ellen. A közigazgatási bizottság megütöközésének adott kifejezést és utasította a kir. tanfelügyelőt, hogy írjon a Gazdaszövetségnek és emeljen óvást hasonló kirohanás ellen.

— **A főgimnázium önképzőköre** június 8-án d. e. 1/2 11 órakor tartotta záróünnepélyét, melyen szép számú közönség vett részt. *Koczab* Frigyes VIII. o. t. igen szép ünnepi beszédet mondott; *Freska* István és *Huberth* István zongorajátékokkal tüntek ki. *Simek* István VII. o. tanulóknak úgy az önképzőkör ez évi működéseiről szóló jelentését, valamint remek búcsubeszédét is nagy élvezettel hallgattuk. A beérkezett pályamunkák jelígis leveleit *Szomolányi* Antal VIII. o. t. — aki maga is több jutalmat nyert — bontotta föl, míg az eredményt *Szabó* István, tanár, az önképzőkör érdemes vezetője hirdette ki. A változatos műsort a főgimnáziumi ifjúság vegyes kara szép kuruc nótákkal élénkítette. *Farkas* Imre VII. o. t. Petőfi a „Hortobágyon“ c. melodrááját nagy hatással szavalta el; a zongorán *Freska* István kísérte.

— **Orbán körmenet.** Az idén a pünkösdi ünnepek miatt csak mult vasárnap tartották meg az Orbán-kápolnához a szokásos körmenetet. A kápolnában *Jónás* Imre, s.-elkész, mondott énekes szentmisét, utána pedig a szölköket áldotta meg. A hivek a Rákóczi-fa árnyékában végezték ajtatoskodásukat.

— **Évzáró vizsgálatok.** Az irgalmas nővérek intézetében az évzáró vizsgálatok következő sorrendben lesznek megtartva: június hó 16. és 18-án magánvizsgálatok a polgári leányiskolában. 16. án délelőtt hittani vizsgálatok a polg. leányiskolában. 17.-én d. e. az elemi leányiskola I. és II. osztályában, d. u. a III. osztályban. 19. én d. e. a IV., délután az V. és VI. osztályban. 22.-en d. e. a polg. leányiskola I. osztályában, d. u. a II.-ik osztályban. 23.-án d. e. a III. osztályban és d. u. a IV. osztályban. 24.-en délután zeneelőadás. 25.-én d. e. záró- és torna ünnepség. 26.-án reggel Te Deum; d. u. az óvodások ünnepsége. — *A rom. kath. elemi fiúiskolában* június hó 14.-én délelőtt az I. és II. osztályban, d. u. a III.-ban; 15.-én délelőtt a IV., délután az V. és VI. osztályban lesznek az évzáró vizsgák. 16-án a Te Deum és az értesítők kiosztása. — *Az izr. népiskola* záró vizsgálati a következő idő- és sorrendben lesznek: június 18.-án d. e. 8 órától a II. III. IV. és VI. osztály hittani vizsgálat, 20.-án (vasárnap) d. e. 9 órakor az I. osztály, 21.-én (hétfő) d. e. 8 órakor a II. osztály, 22.-én (kedd) d. e. 8 órakor a III. osztály, 24.-én (csütörtök) d. e. 8 órakor a IV.-VI. osztály évzáró vizsgálat. Június 24.-én d. u. 3 órakor lesz a záróünnepély s ezzel kapcsolatban ének- és tornavizsgálatok s jutalmak kiosztása. A polgári leányiskola izr. növendékeinek hittani vizsgálatok június 13.-án d. u. 3 órakor lesz.

— **Koróna.** A lekéri esperesi kerület f. hó 3-án tartotta tavasszi korónáját. A gyűlést gyónás és szentmise előzték meg. A nyugdíjas papok házáat ez a kerület is elejtette.

— **Öt éves találkozó.** „Gyermekek vagyok, gyermekek lettem újra“. Ezt a költői örömet élvezték vasárnap, folyó hó 6.-án, azok a nagy leányok, akik öt év előtt végeztek a lévai irgalmas nővérek polgári iskolájában. Hárman férjhez mentek az évfolyamból, ketten meghaltak. Ezeknek sírjára koszorút helyeztek, azoknak boldogságot kívántak. Testületileg tisztelték volt igazgaójuknál, *Báthy* László prepost-plebánosnál, volt hitoktatóiknál és tanítónőiknél. A delelőtti folyamán párosával vonult végig az a.m.so -sereg a városban, úgy mint akkor, régen. *Alerin* és *Donáta* nővérek kísérték őket, úgy mint akkor, öt év előtt. A délután a csánki ábrándos erdőben töltötték együtt vidáman, pajkosan. A találkozó rész vettek: *Kern* Lóri, *Klain* Aranka, *Hoffmann* Ionka, *Novolny* Margitka, *Csekey* Mariska, *Weisz* Ludmilla, *Adler* Etel, *Deutsch* Margit, *Liptai* Lujza, *Selúka* Margit, *Lóvi* Ilona, *Engel* Janka és *Steiner* Dabóra. A nap emlékeire csinos ezüstszerszűt készítették e felirással: *Emlék 1909.*

— **Vásár.** Az úrnap vasár kivételesen eső nélkül nyert befejezést. A baromvásáron különösen a bányások voltak keresettek, a kirakodón pedig a gabona. A buza 15-50-ével és árpa 9-50-ével ment.

— **Záróvizsga Zsarnócán.** Folyó év június hó 7.-én *Feldmájer* Agoston ker. tanfelügyelő elnöksége alatt számos vendég jelenlétében tartott meg. A kincstár képviselőjében *Bekény* Aladár m. kir. erdőtanácsos jelent meg. Az I.-II.-ik osztályban a tótajkú gyermekekkel szép eredményt mutatott fel *Láby* József tanító. A III.-V.-ik osztályokban tanulmány iskolában éreztük magunkat. A tanulók magyar nyelvi tudása, a precíz kiejtés bámulatba ejtették a hallgató közönséget. A kultúr misszió példás teljesítéseért *Láby* Gyula főtanítót illeti az elismerés, — ki közel 30 évi fáradhatatlan munkájával a fiatalabb nevezedséket a magyar haza édes nyelve s a magyar állam-eszme harcosáivá nevelte. Kívánunk sok-sok ily buzgó tanítót hazánknak!

— **Lövöldöző hegyőr.** A S. ent János pusztá közepében fekvő barsi szőlőkben a hegyőr folyó hó 6.-án az alkohol erejében perlekedett élete párjával. *Múcska* Mihály, lévai lakos, illetéktelenül bele avatkozott a családi botrányba. A temperamentumos hegyőrt ez annyira bántotta, hogy fegyverrel *Múcskára* lőtt és bal vállán alaposan megsértezte. A sebesültet a közkórházunkban apoiják. A lövöldöző hegyőr ellen a vizsgálatot megindították.

— **Vásár.** Léván a folyó évi június hó 7.-on megtartott országos baromvásárra fehajtatott szarvasmarha 2188 drb; ló: 2645 drb; juh: 1650 drb; sertés: 160 drb; kecske: 13 dro; szamár: 2 drb; összesen: 6658 drb. Ezekből eladott szarvasmarha 884 drb; ló: 344 drb; juh: 773 drb; sertés: 67 drb; kecske: 8 drb; szamár: 2 drb; összesen: 2078 drb.

— **Pályázat internatusba való felvételre.** A Dmke. makói diákokthonába az 1909—10. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló véték fel. Az ellátási díj havi 36, beiratási-, orvosi-, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai bizonyítványai, születési és I. osztályú tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1909. év július 10. napjáig adandók be a Dmke. makói diákokthonának felügyelőbizottságánál. — Részletes propektussal kívánatra készséggel szolgál a diákokthon igazgatósága Makón.

Diana sóborszesz mint házi szer kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kelemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fujbedörzsölésre és borotválkozás után arcfeccskendezésre az urak használják. A fájdalomakat azonnal csillapítja. Masszirozasra általában minden házban csakis *Diana Sóborszeszt* használnak. Egy üveg 44 filler.

A jó szappant arról lehet felismerni, hogy vízben könnyen oldódik és így a ruha szennjét is könnyen oldja. Éppen azért a könnyen oldódó „Szarvas“-jeggyű „Sch.ch“-szappant szivesebben fizetünk egy finerrel többet, mivel sokkal kiadósabb, mint az o.c.sóbb szappan. Kerjük mindig „Sch.ch“-szappant a „Szarvas“-jeggyel, melyek tisztaságáért 25.000 koronával szavatolunk.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Ő fensége József kir. herceg a Léván létesítendő Tanítók Haza javára 100 koronát kegyeskedett adományozni. Fogadja Őfensége nemeslelű adományáért az egyesület leghálásabb köszönetét.

Végh István, a bars. ált. tanítóegyesület elnöke.
Deák Adolf, a barsm. által. tanítóegyesület főpenztárosa.
Déli István szelizi kartársunk egy nő vénymagából készült gyönyörű kézimunkát sorolt ki az egyesület f. é. június hó 3-án tartott közgyűlésén. A jövedelem 75%-át 75 koronát a Léván létesítendő Tanítók Haza javára adományozta. Fogadja buzgó kartársunk az egyesület köszönetét.
Végh István, a barsm. ált. tanítóegyesület elnöke.
Deák Adolf, a barsm. által. tanítóegyesület főpenztárosa.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető; Kőnya József rendőrkapitány
Buza 10.-mázsánként 30 kor. 60 fill. — 31 kor — Kétszeres 28 kor. — fill. 29 kor. — fill. — Rops 19 kor. 40 fill. 20 kor. 20 fill. — Árpa 18 kor. 80 fill. 19 kor 10 fill. Zab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill — Kukorica 17 kor. — fill. 18 kor. — fill — Lenese 24 kor. 40 fill. 25 kor. 80 fill. — Bab 17 kor 60 fill. 18 kor. 20 fill — Kőlea 30 kor. — fill. 32 kor. — fill.

Vető magvak 100 kilónként: Vörös lóhere terméztettől aránkamentes 135—140 Vörös lóhere, kis aránkás 105—110 Vörös lóhere, nagy cránkás 105—110 Luczerna terméztettől aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránkás 140—144 Luczerna, barnás szemű 115—120 Biborhere 42—44 Baltaczin 32—34 Muharmag 20—22

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1909. évi június hó 6 tól 1909. évi június 13-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Dohány Sándor Kuczmin A.	fiu	Sándor
Weisz Márk Schwitter Gizella	fiu	Pál
Blöd David Schweiger Rozália	leány	Regina
Madarász Jónás Silingi Rozália	leány	Olga Magit
Hoffmann Árpád Kern Vilma	fiu	Ferenc

Házasság.

Völegény és menyasszony neve	Vallása
Pilnik János Hornyák Teréz	római kath.
Elbert Benjamin, Hirschler K.	izraelita
Ifj. Madarász János Gaál Rozália	református

Halálozas

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Ujhelyi Mihály	61 éves	Májrák
Özv. Reisz Mórné Herman Fani	78 éves	Aggkori végkim.
Ifj. Dohány Sándor	8 napos	Tüdőgyulladás

Nyilttér*)

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR.

Egyhe, oldó házi szer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő, elismert, régi jóhírnévű házi szer szagattás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárban és drégeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész. Cs. kir. ut. szállító, Bécs, I. Tuchauben 9.

Eladó ház.

Léván a piactérhez közel Parttér utcában 3. számú ház és mintegy 420—460 □ öl telkével szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Táncitanítási értesítés.

Léva város és vidéke nagyrabecsült közönségének tudomására adom, hogy Léva az **Oroszlán nagytermében** 1909. június 1-én

Táncanfolyamot nyitok.

Beiratkozások június hó 26-ától a teremben.

Lelkiismeretes tanítás az összes modern táncokból.

Délutáni gyermek tanfolyam. Boston tanítás

Különórák. Felnőtteknek esti kurzus.

Léva közelében külön csoportok tanítását elfogadom.

Szíves pártfogást kér

KREUTZ GYULA,

fővárcsi okl. tánc és illemtanító, tiszteletbeli tagja a párisi táncművészeti akadémiának.

Fővárosi tennintézet VIII. Kemény Zsigmond u. 12.

Géplakatos műhely

esetleg raktárnak is alkalmas folyó évi szeptember 1-re kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivata'ánál.

Legnagyobb kitüntetés!

Arany államérem „Nürnberg, 1906”

KOHN MANÓ

kályhás mester

L É V A

A Szliács Garam Halászi Chamotte cserépkályhagyár egyedüli képviselője.

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe külföldi színű és alaku cserépkályháit, — amelyek nagy választékban állandóan raktáron tartatnak.

A kályha minősége és fűtőképességeért (melyek általam lesznek felállítva) felelősséget vállalok.

Azon kívül elvállalok használt kályhák átalakítását, javítását és tisztítását szolid árak mellett.

Tisztelettel

Kohn Manó

kályhás mester.

Miért vesz minden szegény és gazdag

egyaránt

DIANA sósborszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és meg rőtletéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

elmúlnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan csoppenként etkoiba vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kineset ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz.

Bedörzsölés utján a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

A kik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha DIANA sósborszeszt visznek magukkal. Mert a DIANA sósborszesz ibratvára és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. Hajón utazókat megóvja a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat.

Munkások,

kik testi erejüket utján szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetetlen, kiváló izomerősítő szer nyerne a DIANA sósborszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Használt „DIANA sósborszeszes“ üvegket nem veszünk vissza

Egy üveg Diana sósborszesz 44 fillér.

Egy nagy üveg Diana sósborszesz 1 kor. 10 fill.

Egy legnagyobb üveg Diana sósborszesz 2 kor. 20 fill.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Hivatalnokok, dijnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, háziassabb szert sem találhatnak a DIANA sósborszesznél, amely a sok üléstől származó, elmaradhatatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arczápoló szer,

legkiválóbb a DIANA sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbiz megőrzésére. Fürdővizben, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a DIANA sósborszesz biztosan ható és a legolcsóbb házi szer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA sósborszeszt

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőtelve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bányadtság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
A kik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megőzhetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Aprított tűzifa

kapható és megrendelhető Braun József és fiánál Léván.

Kiadó lakás.

3 szoba mellékhelyiségekkel f. évi november, esetleg augusztus hó 1-től

kiadó.

Ezen lakás és helyiség 50 év óta fényképes: eti üzlet és műteremnek volt kapcsolatos s így ilyenmő üzletek biztos alap az ilyen vállalatnak.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Jó kávé

az amely az üzletekben levő más árú kávé szagát fel nem veszi és friss zamatját megtartja ez pedig a

Diadal PÖRKÖLT KÁVÉ

zárt csomagokban. Utólérhetlen jó minősége a jó háziasszonyt a választás gondjától felmenti. Szakértői felügyelet alatt készíti **Schmidl Sándor és fia** Budapesten

Kapható: **BLUM GYULA** fűszerüzletében **Léván** Bati-u ca parkán.

Fényképeszeti cikkek!

Kerékpár és alkatrészek!

Kern Testvérek Léva.

Ajánljuk dúsan felszerelt vas-, fűszer és csemege raktárunkat a közeledő időnyre.

KÉVEKÖTÉL

a legolcsóbb árban.

Gabona zsákok,

ponyva, gépszij,

mindennemű

gép- és technikai cikkek,

olajzsiradék,

cement, kátrány

carbolineum,

és

gazdasági felszerelések,

nickel s mindennemű zománcozott

vas edények,

Permetezők!

KÉK ÉS ZÖLD GÁLICZ,

kén, kék por, raffia háncs.

Linoleum padló lakkok,

ecsetek,

parkett mázak,

dusztlesz pormentesítő olaj,

jégszekrények,

fagyalt gépek,

Fürdő kádak,

mérlegek,

mozdó álványok

vas- és sárga rez ágyak,

Kénegezők!

Kiárusítás!

GAZDASÁGI gépek a raktár felosztás miatt mélyen leszállított árban.

Varrógépek 5 évi jótállással!

Teljes konyha berendezés!

BUTORRAKTÁR

asztalos műhely — kárpitos munkák.

A nagyközönség tudomására hozom, hogy 26 éve fennálló modern butorrakfáramat **asztalos műhellyel bővítettem**, mely által t. vevőim legkényesebb izlését is kielégíthetem; jelenleg tehát azon kellemes helyzeiben vagyok, hogy bármilyen megrendeléseket: **szoba-berendezést, egyes, ugy asztalos mint kárpitos bútordarabok készítését akár előrajzolás után is — és javítást elvállalhatok.** Saját műhelyemből a legszebb kivitelben s valóban hazai gyártmányként a legpontosabban szállíthatok. — A legmodernebb ottomán átvetők, szőnyegek, kelme- és csipke-függönyök, ágy- és asztal-terítőket a legdivatosabb mintázatban s különböző minőségben találhatók raktáramban. — Hiszem, hogyha addig megnyerte, így ezután a nagyközönségnek még fokozottabb tetszését fogja kiérdemelni a már évtizedek óta fennálló

Steiner József
kárpitos.

HANGVERSENY GRAMOFON.

Az itt ábrázolt beszélőgép 23—22 cm. széles és 13 cm. magas tokban, kitűnő hangdobozzal, játszás közben forgatható színes virágtölcsérral minden nagyságu lemezhez alkalmas, 2 darab 19 cm. átmérőjű mindkét oldalon bejátszott lemezzel együtt

16 forintért kapható.

Nagy választék mindenemű és nagyságu beszélőgépekből és lemezekből.

Árjegyzéket és lemezjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. — Vidéki megrendeléseknél csomagolás díjmentes.

Klein Sándor, óras és ékszerész **Léván.**

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára **Léván.** Piac téren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — újonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallitás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődők közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgállok

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzcséplő készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságuban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Figyelem!

Szőlőjtványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Czim:

Szigyartó Nagy Mihály
Felsőregesd, Somogy megye.